

Zaključki okrogle mize o skupnostnem pristopu pri zadovoljevanju potreb lokalnega prebivalstva

31. 03. 2016

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je v okviru konferenco z naslovom »Skupnostni pristop v podporo učinkovitemu zadovoljevanju potreb lokalnega prebivalstva«, pripravil tudi okroglo mizo.

Na njej so sodelovali: doc. dr. Jerneja Farkaš Lainščak, Nacionalni inštitut za javno zdravje, mag. Martina Trbanc, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, Vladimira Tomšič, Zdravstveni dom Sevnica Sanja Belec, Zavod republike Slovenije za zaposlovanje, mag. Olga Bezenšek Lalič, Center za socialno delo Celje, Sara Pistotnik, Inštitut za multikulturene raziskave, Vera Haliti, predstavnica uporabnikov, medkulturna mediatorka, Mojca Gobec, Ministrstvo za zdravje, Simona Zagorc, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti . Okroglo mizo sta moderirali Jožica Maučec Zakotnik in mag. Marija Magajne, obe z Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Sodelujoči so sprejeli naslednje sklepe.

1. V projektu Skupaj za zdravje smo s kvalitativno terensko raziskavo ugotovili, da obstajajo ovire v dostopu do sistema zdravstvenega varstva kot tudi ovire znotraj zdravstvenih ustanov pri različnih ranljivih skupinah prebivalcev Slovenije. Na podlagi tega smo pripravili predloge sistemskih rešitev (zakonodajne, administrativne) za odstranjevanje ovir, ki smo jih posredovali pristojnim ministrstvom (Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti). Ob današnji konferenci ponovno pozivamo vse pristojne institucije in ministrstva k pregledu in udeležanju sistemskih rešitev za zmanjševanje ovir v dostopu do preventivnih programov in zmanjševanje neenakosti v zdravju.
2. Ključne ovire za vključevanje ranljivih oseb v preventivne programe, ki smo jih zaznali znotraj sistema zdravstvenega varstva, izhajajo predvsem iz pomanjkanja znanja, veščin in kompetenc zdravstvenih delavcev na področju obravnave ranljivih skupin. Za odstranjevanje tovrstnih ovir je potrebno vzpostaviti in kontinuirano izvajati usposabljanje zdravstvenih delavcev in strokovnjakov drugih ustanov za delo z ranljivimi skupinami in za krepitev njihovih kulturnih kompetenc. Potrebno je tudi na sistemski ravni vzpostaviti status medkulturnih mediatorjev in tolmačev za enakovredno, kakovostno in strokovno zdravstveno oskrbo ranljivih oseb na osnovi pripravljene »Deklaracije o pomenu vpeljevanja medkulturne mediacije v zdravstvene ustanove v Sloveniji«. Zato pristojne ustanove pozivamo, da predlog za uvedbo vpeljevanja medkulturne mediacije/tolmačenja v sistem zdravstvenega varstva skrbno preučijo in zagotovijo podlago za njeno sistemsko zagotavljanje.

3. Za učinkovito izvajanje skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalni skupnosti ter vključevanju in obravnavi ranljivih oseb v preventivne programe je potrebno v zdravstvenih domovih vzpostaviti in okrepiti centre za krepitev zdravja. Centri za krepitev zdravja so pomemben povezovalni in izvajalski partner na področju krepitev zdravja, preventive in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalni skupnosti in znotraj zdravstvenega doma. Pričakujemo, da bo sistemska podpora skupnostnemu delovanju zdravstvenega doma omogočila vzpostavitev centrov za krepitev zdravja v vseh zdravstvenih domovih v Sloveniji v najkrajšem možnem času.
4. Skupnostni pristop za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalni skupnosti omogoča odzivanje na potrebe lokalnega prebivalstva, boljši dostop do storitev in obravnav, razvoj podpornih mrež in skupin za samopomoč ter upošteva formalne in neformalne oblike pomoči. Od partnerjev v lokalnem okolju zahteva usklajeno in povezano premoščanje ovir ter razvoj kompetenc, veščin in načinov ukrepanj, ki presegajo klasične institucionalne oblike delovanja. Tak pristop vpliva na in mobilizira številne lokalne strukture in partnerje, ki z usklajevanjem na osnovi prvotno dogovorjenih vrednot vzpostavljajo pogoje za boljše zdravje. Pozivamo odločevalce, da zagotovijo medresorno oziroma vladno sistemsko podporo za vzpostavitev in delovanje skupnostnega pristopa za zdravje in blagostanje prebivalstva v vseh lokalnih okoljih v Sloveniji, da postane skupnostni pristop vsakdanja praksa delovanja različnih resornih ustanov in drugih partnerjev v lokalni skupnosti.